

WTO-enheten

Välj ett objekt.

2024-09-02

Dnr 2024/00905-2

Justitiedepartementet

Remiss av Justitiekanslerns promemoria Vissa frågor om sekretess när Justitiekanslern bevakar statens rätt i internationella skiljeförfaranden

Ärende: Ju2024/01166

Sammanfattning

Kommerskollegium tillstyrker förslaget i Justitiekanslerns promemoria om sekretess när Justitiekanslern bevakar statens rätt i internationella skiljeförfaranden som rör anspråk enligt investeringskyddsavtal där Sverige är avtalspart.

1 Bakgrund

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln med omvärlden samt globalt. Inom ramen för uppdraget omfattas dessutom visst ansvar för investeringskydd, samt granskning av ingående direktinvesteringar.

Justitiekanslern har remitterat ett förslag om ändring av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Förslaget innebär att en ny bestämmelse, 42 kap. 4 c § OSL, införs för att säkerställa sekretess till skydd för allmänna intressen i internationella skiljeförfaranden som framställs med anspråk i ett av Sveriges investeringskyddsavtal.

2 Synpunkter

Kommerskollegium anser att förslaget är väl motiverat och delar Justitiekanslerns bedömning att nuvarande reglering i 42 kap. OSL och 15 kap. OSL om utrikessekretess är otillräcklig för att hantera de situationer som uppstår vid internationella skiljeförfaranden i investeringstvister. Kommerskollegium har påpekat bristerna i sekretesslagstiftningen i en tidigare remissrunda till en lagändring av OSL

som genomfördes i 2021 efter att Sverige för första gången blev svarande part i en investeringstvist.¹ Genom att tillåta att sådana tvister kan avgöras genom internationella skiljeförfaranden, antingen inom ramen för ICSID-konventionen eller enligt UNCITRAL:s skiljedomregler, har Sverige åtagit sig folkrättsliga skyldigheter att efterleva skiljedomstolars beslut om att hemlighålla konfidentiell information.

Som Justitiekanslern korrekt påpekar uppstår brister eftersom de uppgifter som skiljenämnden anser vara konfidentiella ofta inte skyddas av sekretess enligt OSL, baserat på Justitiekanslerns självständiga bedömning i varje enskilt fall. Detta skapar en risk att information som enligt internationella skiljedomar ska vara skyddad ändå kan bli offentlig i Sverige enligt 2 kap. 2 § första stycket tryckfrihetsförordningen.

Vidare är tidsaspekten problematisk, eftersom OSL inte erbjuder ett tillräckligt skydd för dessa uppgifter efter att tvisten har avgjorts. Detta innebär att konfidentiell information som använts i en skiljeprocess kan bli tillgänglig för allmänheten när tvisten avslutats, vilket kan strida mot de folkrättsliga förpliktelser som Sverige har åtagit sig att följa.

Kommerskollegium vill betona att om Sverige inte uppfyller sina folkrättsliga skyldigheter riskerar staten att förlora både trovärdighet och rättssäkerhet i pågående och framtida tvister. Motparter och skiljedomstolar kan uppfatta Sverige som en opålitlig aktör som inte respekterar internationella överenskommelser. Detta kan leda till att Sverige ställs inför sämre villkor i framtida skiljeförfaranden, där tillgång till konfidentiell information är avgörande för statens försvar och för utgången av tvisten. En ökad risk för negativa utfall i skiljeförfaranden kan medföra betydande ekonomiska konsekvenser, såsom skadestånd eller andra kostsamma åtgärder.

Vidare kan bristande trovärdighet försämra Sveriges förhandlingsposition i internationella förhandlingar, särskilt om Sverige överväger att modernisera sina investeringsskyddsavtal med tredjeländer.

Kommerskollegium noterar att investeringsskyddsavtal syftar till att säkerställa rättssäkerhet för utländska investerare och därigenom skapar förutsättningar för att attrahera investeringar till landet. Om Sverige inte uppfyller sina traktaträttsliga förpliktelser enligt dessa avtal, särskilt i fall där konfidentiell företagsinformation blir offentlig, kan detta skada de utländska investerarnas intressen.

En sådan utveckling kan göra Sverige mindre attraktivt som investeringsdestination i internationella investerares ögon. Bristande förtroende för Sveriges förmåga att skydda känslig information kan leda till att investerare väljer andra länder som erbjuder bättre skydd för investerares rättigheter och konfidentiella uppgifter. Detta kan få negativa konsekvenser för Sveriges ekonomi genom minskade utländska investeringar och en försämrad konkurrenskraft på den globala marknaden.

Brister i att följa folkrättsliga förpliktelser kan också leda till att Sverige hålls ansvarig enligt internationell sedvanerätt. En sådan bristande efterlevnad skulle därför inte bara

---

¹ Kommerskollegium, Remissvar till promemorian om vissa frågor om sekretess när Justitiekanslern bevakar statens rätt (Dnr 2021/00809-3)

undergräva Sveriges ställning i internationella tvistlösningar och dess trovärdighet internationellt, utan också leda till betydande kostnader i form av skadestånd eller andra sanktioner.

Kommerskollegium betonar att den föreslagna lagändringen är avgörande för att stärka Justitiekanslerns beredskap i att fullgöra sitt uppdrag att försvara statens rätt i framtida tvister som kan uppstå i internationella skiljeförfaranden enligt investeringsskyddsavtalens bestämmelser.

Ärendet har avgjorts av enhetschef Pernilla Trägårdh i närvaro av utredaren Hannes Lenk, föredragande.